

CONCLUSIONS DE LA TAULA RODONA SOBRE: INCIDÈNCIA A EUROPA DE
LES LLENGÜES EN L'ÀMBIT EDUCATIU.

- La diversitat de llengües ha d'existir, diu J. Arenas. No per existir una sola llengua de comunicació a Europa el sentiment europeista davalla.

I respecte a fins quan la Generalitat serà excessivament respectuosa en l'aspecte de no incidir en l'aprenentatge en el món dels docents, aporta una explicació del programa de normalització lingüística tot fent esment de l'Estatut, diu que es fa volgudament una política de pedagogia i conscienciació amb el màxim de recursos, malgrat que encara amb hores de català insuficients. D'altra part, cal adoptar el criteri de territorialitat quant a la llengua.

M. Pla. Veu que no hi ha un caliu positiu envers el català en el alumnes castellanoparlants. El principi de territorialitat, el pondera amb el principi de la llengua materna, car hi ha rebuig del castellanoparlant envers l'aprenentatge de la llengua catalana.

J. Oliver. Citant l'experiència suïssa, diu que hi ha un rerafons polític davant les exigències educatives. Els programes educatius són diversificats, car les llengües nacionals, són totes, i les llengües oficials, tres. Aquest fet provoca una adaptació de l'emigrant al medi on viu quant a la llengua territorial, que és la llengua pròpia del territori.

Els grups de fora s'han d'adaptar al territori que ocupen. Pel que fa al retoromànic és llengua opcional en el curs previ d'entrar a la Universitat. De com aplicar-ho a l'organització escolar, hauríem de parlar-ne.

Pere Verdaguer. Fa referència al fet que el problema a Europa és l'anglès, per la seva potència econòmica i perquè desplaça les altres llengües; és un problema d'ordre econòmic, cultural, de mass-media.

- La utilitat o inutilitat d'aprendre altres llengües és completament irreductible a un altre fenomen que és la necessitat d'utilitzar la llengua pròpia per tal d'expressar-se.
- La llengua materna s'ha de defensar perquè és llengua de vida.
- Totes les llengües tenen els mateixos drets. Cal una idea nova a Europa; els polítics que tenen consciència de la pluralitat de llengües i una certa inquietud cal que proporcionin el respecte a totes les llengües.
- El problema lingüístic té solucions com en tenen altres problemes socials; la dimensió del problema no rau en les tendències polítiques de dreta o esquerra, és molt més complexa.
- Les actituds canvien molt lentament, encara queden indifferències o hostilitat declarada de l'administració francesa, com en el cas de les llengües regionals a l'estat francès. Això es fa palès a la realitat pedagògica del català al Rosselló: si hi hagués més català a l'escola primària, aquesta catalanitzaria el seu entorn. Manca formació de mestres, no hi ha reciclatge; causes? el cost econòmic, o el tractament del català com a llengua estrangera. No és obligatori, és opcional a 3 h/s com a màxim.
- Problema llengua maternal i llengua territorial? Al Rosselló ha deixat d'ésser llengua maternal perquè els pares parlen el francès i com a llengua territorial no està reconeguda políticament. Com es pot solucionar això?

Jordi Martí. Excusant la seva experiència limitada en l'àmbit educatiu, cita treballs del Consell d'Europa per a l'aprenentatge de llengües modernes, com a mostres d'utilitat i cooperació amb organismes d'educació d'adults amb l'elaboració i defició d'un curs multimedia. El "Digui, digui".

Joaquim Arenas. Va comentar la diversitat de llengües a Europa i la situació que ofereix el nostre país, així com l'aportació nostra i l'aportació d'Europa a nosaltres. Constatà la imposició de les llengües oficials per damunt de les minoritàries.

Sensibilització generalitzada a Europa a reconèixer un bilingüisme: llengua materna com a base de l'ensenyament, i una altra llengua.

Anglès? Llengua per a comunicar, però la llengua territorial és la bàsica.

Bilingüisme no d'immersió a Europa. La situació a Catalunya és la d'un procés polític, pedagògic i sociològic reivindicatiu. És una situació de voluntat de llengua i continguts nostres.

Una aportació de Catalunya és el treball institucional amb normatives heroiques davant Europa, malgrat el procés graduat en l'ensenyament, que no és òptim. Hi ha una ferma acció administrativa de la Generalitat i municipal, amb actuacions, institucions escolars i paraescolars. És notable l'experiència feta a Catalunya amb un programa de bilingüisme precoç aplicat a escoles, el "Digui, digui", la llei de normalització de la llengua, revindicacions pedagògiques, etc.

Aportacions d'Europa són:

- 1) Definició més clara de llengua materna igual a llengua territorial.

- 2) Bilingüisme escolar com un aprenentatge de llengües però mai una substitució de llengua.
- 3) Experiències dels seus centres.

Joan Mestres. Comenta la problemàtica que té Europa per a esdevenir una entitat política o cultural, car la llengua és una manera d'entendre el món, de comunicació, i com que no hi ha una sola llengua comunitària, Europa aconsella un bilingüisme: una llengua pròpia i l'altra comunicativa. Es produeix una competència de llengües: francès, anglès, alemany, per a ésser la llengua entenedora per a tots els europeus. L'interès d'aprendre una altra llengua tan sols hi és en els que tenen una llengua minoritària.

La llengua a Catalunya aporta afirmació de la nostra identitat, a la qual no renunciem; en la lingüística a Catalunya hi ha un trilingüisme malaurat. Fent una reflexió sobre la "metodologia de les llengües", s'ha de dir que cal fonamentar mètodes d'ensenyament, d'aprenentatge de llengües.

Maria Pla. Esmenta diversos conceptes de bilingüisme. Des de la problemàtica escolar: la infiltració de dues llengües, una de les quals és el castellà, és la de la institució. Comporta una instrucció bilingüe transaccional, la qual cosa provoca supervivència bilingüe i "conservar" el català mentre l'escola ensenya en castellà. Amb cert tipus de bilingüisme resultarà que s'entendran llengües i, al final de l'escola, no se'n sabrà cap.

La situació a Catalunya està molt malament, i el fracàs escolar augmenta, tot i que la llengua no és assumpte de la terra; és un concepte de persones.